

Kotihoidon omavalvontasuunnitelma, Tornion palvelupisteen liite.

26.5.2025

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlv
Lappi pue'rrváájjamvu'vdd

Sisällys

Johdanto	2
1 Kotihoidon palvelupisteen perustiedot	3
1.1 Henkilöstö	3
2 Toimitilat ja välineet	4
3 Laiteturvallisuuksuunnitelma	4
4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö	5
4.1 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuojat	7
5 Omavalvonnan riskienhallinta	8
5.1 Palvelupisteen riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen	8
5.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely	8
5.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen	9
5.4 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta	9

Johdanto

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Kotihoidon toiminta perustuu Sosiaalihuoltolakiin 1301/2014 sekä Terveystuoltolakiin 1326/2010. Lisäksi toimintaa ohjaa Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystuoltuista 980/2012. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi 2020–2023 osaltaan turvaa hyvää ikääntymistä sekä laadukkaita ja vaikuttavia palveluja niitä tarvitseville iäkkäille henkilöille. [Laatusuositus aktiivisen ja toimintakyvyn ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi 2024–2027 - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#).

Lapin hyvinvointialueen kotiin annettavien palveluiden tehtävänä on mahdollistaa ikääntyneiden ja yli 18-vuotiaiden vammaisten, toipilaiden ja pitkäaikaissairaiden turvallinen kotona asuminen ja omatoiminen elämä silloin, kun omat tai läheisten voimavarat eivät riitä. Kotihoitoa voidaan myöntää tilapäisesti tai säännöllisesti kun toimintakyky on heikentynyt siinä määrin, että tarvitaan ulkopuolista apua ja tukea arjessa suoriutumiseen. Kotihoito tukee omassa kodissa asumista neuvonnan, ohjauksen, hoidon ja kuntoutuksen avulla.

Kotihoidon palvelut muodostuvat kotipalvelusta, tukipalveluista ja kotisairaanhoidosta. Kotisairaanhoido kohdistuu henkilöille, jotka eivät kykene käyttämään muita avoterveydenhuollon palveluja ja/tai yksityisten palveluntuottajien palveluita. Kotihoito voi olla tilapäistä tai säännöllistä. Kotihoitoa voidaan toteuttaa kaikkina viikonpäivinä vuorokauden ajasta riippumatta.

Palvelua antavat koulutetut sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät. Palvelut toteutetaan hyvinvointialueen omana toimintana, ostopalveluna tai asiakas voi saada niiden hankkimiseksi palvelusetelin. Kotihoidon palvelut ovat maksullisia. Kotihoitoon asiakkaat tulevat palvelutarpeen arvioinnin kautta. Palvelu käynnistyy pääsääntöisesti kuntoutumista tukevalla arviointijaksolla, jonka jälkeen määritellään asiakkaan tilanne ja kotona selviytymisen tueksi tarvittavat palvelut.

Omavalvonnalla varmistetaan laadukas ja yhdenmukainen toiminta, jotta palvelut voidaan tuottaa mahdollisimman hyvin ja tasalaatuisesti eri tilanteissa ja toimipaikoissa. Tässä suunnitelmassa kuvataan, miten Lapin hyvinvointialueen kotihoidossa toteutetaan laadunhallintaan, asiakasturvallisuuteen ja omavalvontaan kuuluvia asioita. Ikääntyneiden palveluiden omavalvontaohjelmassa määritellään, miten laadun ja asiakasturvallisuuden varmistaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan.

1 Kotihoidon palvelupisteen perustiedot

1.1 Henkilöstö

Kotihoidon henkilöstöön kuuluu kolme palveluvastaavaa, seitsemän sairaanhoitajaa, 75 lähihoitajaa, 100 % fysioterapeutti sekä 50 % fysioterapeutti, kaksi oppisopimusopiskelijaa, teknologiavastaava, yksi hoiva-avustaja ja yksi kodinhoitaja.

2 Toimitilat ja välineet

Kuvatkaa toimitiloille tehdyt tarkastukset sekä myönnetyt viranomaishyväksynnot ja luvat päivämäärineen. Kuvauksessa on otettava huomioon tarkastuksissa ja hyväksynnoissa toimitilojen omavalvonnan kannalta todetut keskeiset havainnot. (esim. kliinisen mikrobiologian ja Säteilyturvakeskuksen myöntämät luvat, palotarkastus, terveystarkastus, työturvallisuustarkastus)

Tarkastus/hyväksyntä: Toimitilojen tarkastus tehty
Päivämäärä: Kevät 2024
Keskeiset havainnot: Sisäilmaongelmia useissa toimitiloissa

Mitkä ovat toimitilojen ja välineiden ylläpitoa, huoltoa ja vikailmoituksia sekä näihin liittyvää tiedonkulkua koskevat menettelytapanne?

Miten varmistatte, että välineet ovat turvallisia käyttää? Miten kiinteistöhuoltoon on järjestetty sekä miten toimitte akuuteissa vikatilanteissa? Missä on välineisiin ja toimitiloihin liittyvät käyttöohjeet? Miten remonttien suunnittelu ja niistä tiedottaminen on suunniteltu? Miten saatatte tietoon sisäilmaan liittyvät huolet?

- Työssä käytettävät työnantajan järjestämät autot sekä pyörät huolletaan säännöllisesti, Lapit huolehtii it-laitteiden huollon (tietokoneet, puhelimet ym. laitteet). Käyttöohjeet löytyvät jokaisesta kotihoidon toimipisteestä. Toimitilahallinnolle tehdään palvelupyyntö mahdollisista tarpeista. Sisäilmaongelmista tiedotetaan toimitilahallintoon.

Miten varmistatte, että henkilöstöllä ja asiakkailta on riittävä osaaminen välineiden käyttöön?

- Leasing-autojen käyttöönottoon kuuluu perehdytys henkilöstölle. Työntekijän perehdytysjaksolla opastetaan välineiden käytössä.

3 Laiteturvallisuussuunnitelma

Laissa lääkinnällisistä laitteista edellytetään, että ammattimaisella käyttäjällä on nimetty ammattimaisen käyttäjän vastuuhenkilö, jonka tehtävänä on vastata siitä, että käyttäjän toiminnassa noudatetaan kyseessä olevassa laissa asetettuja vaatimuksia.

Lapin hyvinvointialueen ammattimaisen käytön vastuuhenkilö:

Jyri J Taskila

Lapin hyvinvointialueella julkaistaan 6/2025 organisaatiotasoinen laiteturvallisuussuunnitelma, joka ohjaa lain lääkinnällisistä laitteista toimeenpanoa.

Laiteturvallisuuksuunnitelma yhtenäistää lääkinnällisten laitteiden hankintaa, käyttöä ja huoltoa koskevat periaatteet sekä selkeyttää lääkinnällisten laitteiden käyttöön liittyvän vastuunjaon.

Lapin hyvinvointialueen lääkinnällisiä laitteita käyttävän yksikön tulee laatia organisaation laiteturvallisuuksuunnitelmaan pohjautuva yksikkökohtainen laiteturvallisuuksuunnitelma.

Miten varmistatte, että kotihoidon palvelupisteessä toimitaan laiteturvallisuuksuunnitelman mukaisesti?

- Jokainen työntekijä tutustuu laiteturvallisuuksuunnitelmaan

4 Tietojärjestelmät ja teknologian käyttö

Palveluntuottajan on järjestettävä toiminnalle asiakastietolain mukaiset tietojärjestelmät, jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan toimintaa ja joiden tiedot löytyvät Valviran tietojärjestelmärekisteristä.

Mitä teknologisia ratkaisuja ja välineitä teillä on palveluissanne käytössä? Minkä vuoksi ko. ratkaisu on käytössä?

Teknologinen väline/ratkaisu: Turvapuhelin
Käyttötarkoitus: asiakkaiden turvallisuuden varmistaminen

Teknologinen väline/ratkaisu: Lääkeautomaatti
Käyttötarkoitus: Turvallinen lääkehoito

Teknologinen väline/ratkaisu: Ovihälytin
Käyttötarkoitus: Asiakkaiden turvallisuuden varmistaminen

Teknologinen väline/ratkaisu: gps-paikannin
Käyttötarkoitus: Asiakkaiden turvallisuuden varmistaminen

Teknologinen väline/ratkaisu: Etäkotihoidon tabletilaite
Käyttötarkoitus: Osa palvelukokonaisuutta

Miten käytännössä varmistatte palveluissa hyödynnettävän teknologian soveltuvuuden, asianmukaisuuden ja turvallisuuden tarjottaviin palveluihin nähden sekä henkilöstön käyttöopastuksen? Kuvauksesta on ilmevä, miten palvelukodissa on varauduttu teknologian vikatilanteisiin ja pitkiin huoltoviiveisiin.

- Soveltuvuus arvioidaan palvelutarpeenarviointikäynnillä ja asiakkaan arviointijaksolla. Henkilöstö perehdytetään teknologisiin välineisiin.

Miten varmistatte asiakkaan ja potilaan yksilöllisten tarpeiden ja itsemääräämisoikeuden toteutumisen hyödynnettäessä teknologiaa palvelujen tuottamisessa?

- Teknologisten välineiden aloitus sovitaan yhdessä asiakkaan/omaisen kanssa. Henkilöstö sekä omaiset arvioivat teknologisten välineiden soveltuvuutta palvelujakson aikana.

Miten ilmoitatte tietojärjestelmäpoikkeamista ja tietoverkkoihin kohdistuvista tietoturvallisuuden häiriöistä? Miten varmistatte toiminnan sujuvuuden poikkeaman ja häiriötilanteen aikana?

- Tietojärjestelmäpoikkeamista ilmoitetaan potilastietojärjestelmän tukeen. Tietoverkkoihin liittyvät poikkeamat ja häiriöt ilmoitetaan Laplt:lle. Häiriötilanteissa tulostetaan paperiset asiakastiedot henkilöstölle.

Tietoturvaloukkauksista tai sen uhasta on jokaisen Lapin hyvinvointialueen työntekijän velvollisuus tehdä tietoturvapoikkeamailmoitus. Lapin hyvinvointialue rekisterinpitäjänä on velvollisuus kirjata ja käsitellä loukkaukset tai uhat.

Miten huolehditte asiakastietolain mukaisten tietojärjestelmien käytön asianmukaisuudesta, henkilöstön kouluttamisesta niiden käyttöön ja tietojärjestelmien käytön osaamisen jatkuvasta varmistamisesta?

- Henkilöstön perehdytykseen kuuluu tietojärjestelmien käyttöön opastus.

4.1 Asiakas- ja potilastietojen käsittely ja tietosuojaja

Miten varmistatte, että noudatatte Laphan tietoturvasuunnitelmaa?

- Henkilöstö suorittaa tietoturvakoulutuksen

Lapin hyvinvointialueen sisäisellä tiedotuskanavalla, Kaltiossa, on tietoturvan ja tietosuojan toteuttamiseen liittyvää ohjeistusta.

Mihin kirjaatte asiakas- tai potilastietoja?

- Pegasos potilastietojärjestelmä.

Kuvatkaa, miten varmistatte, että kotihoidossa noudatetaan tietosuojaan ja asiakas- ja potilastietojen käsittelyyn liittyvää lainsäädäntöä sekä yksikölle laadittuja asiakas- ja potilastietojen kirjaamiseen liittyviä ohjeita ja viranomais määräyksiä. Henkilökunnan perehdyttäminen asiakas/potilastyön kirjaamiseen.

- Kanta-koulutukset, potilasturva- ja tietoturvatentit, salassapitosopimus allekirjoitetaan työsuhteen alussa.

5 Omavalvonnan riskienhallinta

5.1 Palvelupisteen riskienhallinnan vastuut, riskien tunnistaminen ja arvioiminen

Miten riskienhallinta on organisoitu kotihoidon palvelupisteessä?

- Haipro järjestelmään tehdään riskienhallinta-analyysi. Henkilöstö tekee poikkeamista haipro ilmoituksen.

Miten kotihoidon palvelupisteen toiminnan riskejä tunnistetaan ja mitkä ovat asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta toiminnan keskeiset riskit?

- Työssä havainnointi ja säännöllinen riskien arviointi. Keskeisiä riskejä ovat: henkilöstön riittävyys ja jaksaminen, potilastietojärjestelmän toimintahäiriöt, sää- ja liikenneolosuhteet, asiakkaiden kodin turvallisuustekijät

Miten analysoitte riskejä? Miten arvioitte riskienhallinnassa tunnistettujen riskien suuruutta ja vaikutusta palvelutoimintaan?

- Riskienhallinta-analyysi tehdään yhdessä henkilöstön kanssa haipro-järjestelmässä.

5.2 Riskienhallinnan keinot ja toiminnassa ilmenevien epäkohtien ja puutteiden käsittely

Riskienhallinnassa tulee ottaa huomioon muun muassa työturvallisuuslain (738/2002) mukaiset työnantajan velvoitteet, joilla voi olla vaikutusta palvelukodin asiakas- ja potilasturvallisuuteen, sekä terveydensuojelulain (763/1994) mukainen velvollisuus tunnistaa toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurata niihin vaikuttavia tekijöitä.

Millaisin käytännön toimin ennaltaehkäisette ja hallitsette kotihoidon palvelupisteen toimintaan ja asiakas- ja potilasturvallisuuteen kohdistuvia riskejä?

- Osaava ja riittävä henkilöstö, lääkeluvat, hyväksytyt potilasturvatentit.

Miten varmistatte, että omavalvonnassa ilmeneviin epäkohtiin ja puutteisiin puututaan tilanteen edellyttämällä tavalla?

- Esihenkilön vastuuna on huolehtia siitä, että työtä voidaan tehdä turvallisesti, riskit on tunnistettu ja korjaavat toimenpiteet tehdään ja vaikutuksia seurataan säännöllisesti.

Miten kannustatte henkilöstöä ilmoittamaan haitta- ja vaaratapahtumista ja miten hyödynnätte tietoa henkilöstön ja organisaation oppimiseen?

ilmoitusten käsittelymenettelyt, ilmoitusten seuranta ja tiedon jakaminen

- Kannustetaan henkilöstöä tekemään haipro-ilmoituksia. Haipro-ilmoitukset käydään läpi yhdessä henkilöstön kanssa.

5.3 Riskienhallinnan seuranta, raportointi ja osaamisen varmistaminen

Miten varmistatte, että riskienhallintakeinonne ovat toimivia ja riittäviä?

- Haipro-ilmoitukset käsitellään ja henkilöstöä informoidaan haipro-ilmoitusten tekemisen tärkeydestä.

Miten seuraatte ja arvioitte riskienhallinnan toimivuutta?

- Haipro-ilmoitusten säännöllinen seuranta.

Miten varmistatte henkilöstön riskienhallinnan osaamisen?

- Perehdytys haipro-järjestelmään

5.4 Valmius- ja jatkuvuudenhallinta

Turvallisuus- ja valmiuspalvelut vastaavat Lapin hyvinvointialueen valmiussuunnitelman laadinnasta. Suunnitelma sisältää arkaluonteista tietoa, minkä vuoksi siihen on rajattu pääsyoikeus tietyillä viranhaltijoilla. Suunnitelmasta tullaan julkaisemaan yhteenvetotietoa, johon perustuen palveluyksiköittäin tulee laatia valmiussuunnitelma. Palvelukodin valmiussuunnitelmissa kuvataan toimintaohjeet valmiussuunnitelmassa kuvattuihin häiriöskenaarioihin.

Miten varmistatte, että kotihoidon palvelupisteessä toimitaan valmius- ja jatkuvuudensuunnitelman mukaisesti? Poikkeustilanteissa toimiminen esim. yksikössä äkillisesti suuri henkilöstövaje, tietojärjestelmä(t) ei toimi, tulipalo, sähköt katkeavat, vedentulo katkeaa, alueella suuronnettomuustilanne jne.

- Henkilöstön yhteystiedot kerättynä palveluvastaavilla. Asiakaslistojen säännöllinen päivittäminen ja tulostaminen. Palo- ja pelastussuunnitelman päivittäminen. Henkilöstölle hankittuna taskulamppuja, otsalamppuja. Palveluvastaavilla kriisi-signal ryhmä. Henkilöstön kouluttaminen vaaratilanteisiin.

